

Aan de leden van de raad

Datum : 25 mei 2021
Zaaknummer : 562723
Contactpersoon : S. Meijs
Telefoonnummer : 026-3774931

Onderwerp: Schriftelijke vragen art. 44 Rvo over 'Etnisch profileren: onderzoek Ombudsman'.

Geachte voorzitter en leden,

De raadsleden M.J. Navis en M. Coenders van de fractie GroenLinks hebben ons bij brief, ingekomen 30 maart 2021, schriftelijk vragen gesteld op grond van artikel 44 van het Reglement van Orde voor de Politieke Avond van de gemeente Arnhem 2018 over 'Etnisch profileren: onderzoek Ombudsman'. De vragen zijn als bijlage toegevoegd aan deze brief.

Onze gemeentelijk norm is dat elke vorm van discriminatie op basis van etniciteit, religie, geslacht, gender, seksuele geaardheid, beperking en/of leeftijd onacceptabel is. Want Arnhemmers, in al hun diversiteit, maken de stad tot wat die is.

Ter beantwoording van uw vragen, die we binnen en buiten de gemeente breed hebben uitgezet, delen wij u het volgende mee.

1. Herkent het college het beeld dat de Ombudsman in het onderzoek schetst?

Dit beeld herkennen wij, zeker als het gaat om de conclusies en aanbevelingen dat burgers in contact met de overheid mogen verwachten dat zij niet anders worden behandeld vanwege hun etniciteit. En helaas ook in het beeld dat de meldingsbereidheid vergroot kan worden. Binnenkort starten we een bewustwordingscampagne, die het belang benadrukt van aangifte doen en klachten indienen bij dit volstrekt onacceptabele delict, dat wij met alle inzet liefst ver uit onze stad zouden verbannen.

2. Op welke wijze kunnen Arnhemmers momenteel klachten indienen over etnisch profileren door de gemeentelijke organisatie, boa's en de politie?

Het is belangrijk vooral ook op aangiften aan te dringen, aangezien etnisch profileren een vorm is van discrimineren en dus wel degelijk strafbaar volgens onze Grondwet en het Wetboek van Strafrecht.

Daarnaast kunnen Arnhemmers klachten over etnisch profileren melden bij:

Klachtencoördinator van de Gemeente Arnhem: inwoners en bezoekers kunnen in alle gevallen de klacht (ook over bejegening) indienen via een online formulier of schriftelijk. Daarnaast kunnen ze telefonisch contact opnemen met een klachtencoördinator. Voor Informatie: [Klacht, bezwaar of melding - Gemeente Arnhem](#).

Anti-discriminatievoorziening Vizier: Arnhemmers kunnen online discriminatie [melden](#) via [Meld een klacht - Discriminatieoost.nl](#).

Klachtencommissie Politie: Klachten over etnisch profileren door de politiemedewerkers in Arnhem worden ingediend bij de politiechef van de eenheid Oost-Nederland, via een digitaal klachtenformulier, per brief of mondeling. Meer informatie: www.politie.nl/klachten

3. *Is deze werkwijze de afgelopen jaren geëvalueerd en/of herzien?*

Klachtencoördinator Gemeente Arnhem: maart 2018 is via een online enquête een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd door de gemeentelijke afdeling Onderzoek en Statistiek. Iedereen die in 2017 een officiële klacht indiende, is daarvoor benaderd.

Vizier: voert voor de Gemeente Arnhem de wettelijke taak van de Anti-discriminatievoorziening uit en hanteert daarbij de richtlijnen van het Rijk. Deze werkwijze is recent niet geëvalueerd of herzien, rapporteert Vizier.

Politie: De klachtenregeling van de politie wordt voortdurend gemonitord, op dit moment vindt een landelijke evaluatie plaats.

4. *Hoeveel klachten zijn er de afgelopen vier jaar ingediend? En op welke wijze werden deze klachten afgehandeld?*

Binnen de gemeente zijn de laatste periode alleen klachten binnengekomen over discriminatie als zijdelings vermoeden bij andere klachten, maar etnisch profileren wordt niet specifiek geregistreerd. Als klachten primair over discriminatie gaan, behandelt de klachtencoördinator die en verwijst bovendien naar Vizier voor extra ondersteuning. Over de afdeling Burgerzaken zijn 44 klachten ingediend in 2020, het eerste registratiejaar. Bij de behandeling bleek dat vijf keer klagers vermoedden door hun afkomst een andere gemeentelijke procedure of bejegening te krijgen. Oordelen bleven echter uit, doordat discriminatie niet is aangetoond.

Bij Vizier is in vier jaar zes keer etnisch profileren door de politie gemeld en één keer door de Belastingdienst. Alle zijn in behandeling genomen. Vizier ondersteunt bij het indienen van klachten bij zowel de politie als de Belastingdienst en zo nodig vervolgens bij de Nationale Ombudsman, die

onafhankelijk eenzijdig overheidshandelen beoordeelt. Het oordeel is onbekend, op één klacht na (ongegrond), doordat terugkoppeling niet verplicht is.

De politie rapporteert vijf klachten sinds 2017 over etnisch profileren door politiemedewerkers in Arnhem, die alle door een bemiddelingsgesprek naar tevredenheid van de klagers zijn afgehandeld.

5. *Op welke wijze zijn de gemeentelijke organisatie, boa's en de politie betrokken bij het afhandelen van klachten, als een klacht hun werk betreft?*

Klachtencoördinatie Gemeente: klachten gaan ter behandeling naar het afdelingshoofd van de afdeling die het betreft. Zowel de klager als de beklaagde worden gehoord, hun ervaringen worden beoordeeld door het afdelingshoofd en de klachtencoördinator en dan door het afdelingshoofd gedeeld met de klager - alles volgens de vastgestelde 'Klachtenregeling', naar Hoofdstuk 9 van de Algemene Wet Bestuursrecht en zoveel mogelijk volgens de menselijke maat en het fatsoenlijke overheidscontact. Wij zien de klachten als kansen om onze werkwijzen aan te scherpen.

Vizier: Na een melding van etnisch profileren begeleidt Vizier de melders naar de klachtencommissie van de politie of naar de klachtenprocedure van de instantie die het betreft.

Politie: De klachtenprocedure is erop gericht de klager in gesprek te brengen met de politiemedewerker tegen wie de klacht is ingediend. Eerste stap is het bemiddelingsgesprek met voor de politiemedewerker de mogelijkheid op eigen handelen te reflecteren. Leidt dit niet tot een oplossing, dan kunnen klagers hun klacht ter beoordeling voorleggen aan de politiechef, geadviseerd door een onafhankelijke adviescommissie, de burgemeester en de hoofdofficier van justitie. De adviescommissie nodigt de klager en de betrokken politiemedewerker uit om in een hoorzitting hun visie te geven en vragen te beantwoorden.

De politiechef meldt het 'oordeel' aan de betrokken medewerker en diens leidinggevende. Daarnaast bezien organisatie, team en persoon wat zij hiervan kunnen leren. Ook dit bespreekt de leidinggevende met de medewerker.

6. *Op welke wijze is er invulling gegeven aan het uitvoeren van de motie Pilot stopformulieren (16M76g)? Hoe verloopt deze pilot en op welk termijn kunnen we als gemeenteraad de resultaten van deze pilot inzien?*

De politie heeft de stopformulieren bij controles inderdaad gebruikt, maar in de praktijk bleek dit middel onvoldoende werkbaar. Terwijl het politiewerk er niet beter van werd en de verhouding tussen politie en burgers evenmin, was de administratieve last zeer zwaar. Landelijk is dan ook besloten de pilot te beëindigen. Zodoende zijn ook geen resultaten te melden, waarbij overigens ook het verbod op verwerking van gegevens over etniciteit grondwettelijk verboden is. De politie kiest andere maatregelen om het gewenste vakmanschap van politiemedewerkers te verbeteren (zie antwoord vraag 7).

7. *Welke andere manieren zet het college in om etnisch profileren tegen te gaan bij de gemeentelijke organisatie, boa's en de politie?*

Gemeente Arnhem: de gedragscode verbiedt van oudsher discriminatie uitdrukkelijk en daarmee ook etnisch profileren. Met de ambtseed beloven alle ambtenaren plechtig dit na te leven. De leidinggevenden monitoren de naleving, ook voor boa's. Etnisch profileren is ook bij organisaties die namens de gemeente handelen niet aan de orde. Bovendien vragen wij inclusief handelen, werken en communiceren. Alle verschillen die onze stad rijk is waarderen en welkom heten is voor de gemeente Arnhem een wijze van zijn die in deze tijd verder verdiept en aangescherpt wordt. Dat dragen we zowel in- als extern uit, zoals verwoord in de [raadsbrief en rapport stappen diverse en inclusie organisatie](#) en in het antwoord op eerdere artikel-44-vragen over [etnisch profileren](#) (14 juli 2020). In de driehoek wordt ook met de politie ook regelmatig door de burgemeester gesproken over dit thema (etnisch profileren) en is het tegengaan van discriminatie ook nadrukkelijk als gezamenlijke prioriteit vanuit de driehoek benoemd.

Politie: Binnen de politie gelden als maatregelen tegen etnisch profileren:

- continu het vakmanschap vergroten van proactieve controles bij politiemedewerkers. Hiervoor is een [handelingskader](#) proactief controleren ontwikkeld.
- politiemedewerkers hebben een app die hen bij een controle meer gerichte zoekinformatie geeft.
- een breed pakket aan middelen voor bewustwording over en tegengaan van etnisch profileren binnen de politie is volop in uitvoering. Twee voorbeelden:
 - aandacht voor diversiteit en discriminatie in het basispolitieonderwijs versterkt.
 - verschillende trainingen beschikbaar voor teams over o.a. professioneel selecteren in alle basisteams en over hoe polarisatie wordt tegen gegaan

Waar het om gaat, is dat elke Arnhemmer ertoe doet voor de gemeente, wat we willen, is dat iedereen kan meedoen en gelijke kansen heeft. Dus discriminatie in de vorm van etnisch profileren past op geen enkele manier bij Arnhem.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de loco-secretaris, de burgemeester,

P.J. Altena

A. Marcouch

Bijlagen:

- Ingekomen brief met artikel-44-vragen Etnisch profileren: onderzoek Ombudsman